

مالیات

شیوه ارزیابی، معافیت و راه‌های اعتراض

با پایان یافتن مهلت ارسال اظهارنامه‌های مالیاتی، مؤدیان منتظر نتایج بررسی‌ها هستند. معمولاً بعد از اعلام نظر سازمان مالیاتی انتقادهای شروع می‌شود. بخشی از این انتقادات به دلیل عدم اطلاع از مکانیزم بررسی و نحوه پذیرش فرم‌های ارسالی است. به همین مناسبت آن دسته از قوانین مرتبط با این موضوع که می‌تواند مورد سؤال اظهارکنندگان مالیاتی باشد، در این نوشتار گردآوری شده است:

نحوه تعیین درآمد مشمول مالیات

الف- با قبولی دفاتر و یا قبولی درآمد مشمول مالیات مندرج در اظهارنامه.

در صورت قبولی دفاتر ارائه شده از سوی مؤدی، درآمد مشمول مالیات، به شرح ذیل محاسبه می‌شود: (استهلاکات + هزینه‌های قابل قبول) - (سایر درآمدها + فروش کالا و خدمات) = درآمد مشمول مالیات

ب- از طریق علی‌الرأس در موارد زیر، درآمد صاحبان مشاغل به صورت علی‌الرأس تشخیص خواهد شد.

۱- در صورتی که تا موعد مقرر ترازنامه و حساب سود و زیان و یا حساب درآمد و هزینه و حساب سود و زیان، حسب مورد، تسلیم نشده باشد.

۲- در صورتی که مؤدی به درخواست کتبی اداره امور مالیاتی مربوط از ارائه دفاتر و یا مدارک حساب در محل کار خود خودداری نماید.

۳- در صورتی که دفاتر و اسناد و مدارک ابرازی برای محاسبه درآمد مشمول مالیات، به نظر اداره امور مالیاتی، غیرقابل رسیدگی تشخیص داده شود، یا به علت عدم رعایت موازین قانونی و آئین‌نامه مربوط مورد قبول واقع نشود. سازمان امور مالیاتی می‌تواند برای برخی از اصناف و مشاغل و در نقاط مقتضی، در هر سال درآمد مشمول مالیات تمام یا برخی از مؤدیان مشمول بند (ج) ماده ۹۵ (ق. م. م) را با نظر اتحادیه مربوط تعیین و مالیات متعلقه را که قطعی خواهد بود، وصول نماید.

هزینه‌های قابل قبول برای مالیات

هزینه‌هایی برای تشخیص درآمد مشمول مالیات، قابل قبول خواهند بود که:

۱- در حدود متعارف متکی به مدارک باشند.

۲- منحصرأ مربوط به تحصیل درآمد مؤسسه در سال مالی مورد رسیدگی با رعایت حد نصاب‌های مقرر باشند.

برخی از هزینه‌های قابل قبول در ماده ۱۴۸ ق. م. م عبارتند از:

• قیمت خرید کالای فروخته‌شده و یا قیمت مواد

مصرفی در کالا و خدمات فروخته شده.

• هزینه‌های استخدامی کارکنان براساس مقررات استخدامی و به شرح بند (۲) ماده ۱۴۸ ق. م. م.

• کرایه محل در صورتی که جاری باشد.

• مخارج سوخت، برق، روشنایی، آب، مخابرات و ارتباطات.

• مخارج حمل و نقل و هزینه‌های ایاب و ذهاب و انبارداری.

• هزینه استهلاک دارایی‌های ثابت.

• هزینه‌های انجام شده بابت خرید، نصب و راه‌اندازی دستگاه سامانه صندوق فروش (POS) مکانیزه فروگاهی (یا رایانه اعم از سخت افزار و نرم افزار) برای مؤدیانی که ملزم به استفاده از سامانه موصوف شده‌اند، در اولین سال، قابل احتساب خواهد بود.

نکته

۱- مالیات بردرآمد و ملحقات آن و سایر مالیات‌هایی که به موجب مقررات پرداخت می‌شود و جرایمی که به دولت و شهرداری‌ها پرداخت می‌شود، در قانون جزو هزینه نبوده و قابل قبول نیست.

نکته ۲- برای مشاهده مشروح هزینه‌های قابل قبول به ماده ۱۴۸ ق. م. م مراجعه شود.

معافیت مالیاتی

درآمد سالانه مشمول مالیات صاحبان مشاغل که اظهارنامه مالیاتی خود را در موعد مقرر تسلیم کرده‌اند تا میزان مالیات بر حقوق سال ۱۳۹۴، از پرداخت مالیات معاف و مازاد آن به نرخ ماده ۱۳۱ (ق. م. م) مشمول مالیات خواهد بود.

نکته ۱: عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر موجب عدم برخورداری از معافیت مذکور می‌باشد.

نکته ۲: براساس تبصره ۲ ماده ۱۱۹ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه، در طول اجرای برنامه (۱۳۹۴-۱۳۹۰) تسلیم اظهارنامه در موعد مقرر، شرط برخورداری از هرگونه معافیت مالیاتی است.

نکته ۳: در مشارکت‌های مدنی، شرکا حداکثر از دو معافیت استفاده خواهند کرد و باقی مانده سهم هر

شریک جداگانه مشمول مالیات خواهد بود.

نکته ۴: شرکایی که رابطه زوجیت دارند به لحاظ استفاده از معافیت در حکم یک شریک تلقی می‌شوند و معافیت تنها به زوج تعلق می‌گیرد.

نکته ۵: با عنایت به حکم مالیاتی بند (۵۱) قانون بودجه سال ۱۳۹۲ کل کشور، (موضوع تبصره (۲) ماده (۱۱۹) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه) شرط تسلیم اظهارنامه مالیاتی برای برخورداری از معافیت مالیاتی موضوع ماده ۱۰۱ ق. م. م برای صاحبان مشاغل وسایط نقلیه، برای عملکرد سال‌های ۱۳۹۰، ۱۳۹۱، ۱۳۹۲، حذف گردیده است.

مراجع حل اختلاف مالیاتی

در مواردی که مؤدی نسبت به برگ تشخیص مالیات ابلاغ شده، معترض باشد، می‌تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ شخصاً یا به وسیله وکیل تام‌الاختیار خود به اداره امور مالیاتی مراجعه و با ارائه دلایل و اسناد و مدارک کتباً تقاضای رسیدگی مجدد نماید.

در صورتی که مسئول مربوط دلائل و اسناد و مدارک ابرازی را در تعدیل درآمد، مؤثر تشخیص دهد و نظر او مورد قبول مؤدی قرار گیرد، مراتب پشت برگ تشخیص منعکس و به امضاء مسئول مربوط و مؤدی رسیده و درآمد مشمول مالیات تعیین شده قطعی می‌گردد.

هرگاه دلائل و اسناد و مدارک ابرازی در رد یا تعدیل درآمد مندرج در برگ تشخیص مؤثر واقع نگردد، پرونده به هیأت حل اختلاف مالیاتی ارجاع خواهد گردید و رأی هیأت با اکثریت آراء قطعی و لازم‌الاجرا است. مگر این که ظرف مدت ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ رأی از طرف مأموران مالیاتی مربوط یا مؤدی، مورد اعتراض کتبی قرار گیرد که در این صورت پرونده جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف مالیاتی تجدید نظر محول خواهد شد.

در این مرحله مؤدی مکلف است مقدار مالیات مورد قبول را در همان مهلت مقرر پرداخت و نسبت به مازاد بر آن اعتراض خود را تسلیم نماید.

